

Kostar OS 300, 30 eller 3 miljarder?

Krönika | Idrottens Affärer, Publicerad: 2014-11-27 16:56

”OS i Sotji kostade 300 miljarder”. Redan för ett halvår sedan hade siffran upprepats så många gånger att den uppfattades som sann. Men ingen verkar ha kollat den.

I Oslo var optimismen länge stor, men där blev det stopp precis som i Stockholm. Uppgifterna om de överdrivna kostnaderna blev till slut övermäktiga för alla anhängare. Nu presenterar Stefan Lindeberg kostnadens bilden.
Foto: TT

Det stämmer att 300 miljarder kronor har nämnts för Sotji, men då som den sammanlagda kostnaden för att genomföra OS, för de investeringarna som måste till för OS och för de övriga investeringar som gjorts, görs eller planeras för att förvandla Sotji till en ledande konferens- och turistregion.

Om vi tar bort det som inte behövdes för OS så är vi ”här” på 85 miljarder för OS. En i sig svindlande summa. Men i den ligger 70 miljarder för i huvudsak investeringar som förvisso behövdes för OS men som också ansågs nödvändiga för regionens långsiktiga utveckling.

Långsiktig investering

Vi behöver inte tycka att satsningen på Sotji som turistmetropol är rimlig, eller gjordes på ett bra sätt, men utan den förväntade långsiktiga nyttan hade väl inte ens Ryssland gjort den investeringen?

Hur stor del av en långsiktig investering ska för övrigt belasta ett OS som pågår totalt en månad när avskrivningstiden är 30, 40 eller 60 år?

I Sotji återstår då 14 miljarder, som är budgeten för att genomföra OS i Sotji, inklusive hyra av bostäder som används för OS-by, hyra av anläggningar som används som arenor etc.

Och så intäkterna

I de senaste spelen och ansökningarna om vinter-OS ligger budgeten för genomförandet på 10 till 14 miljarder, i OS-projektet för Stockholm på 11,5 miljarder.

Men intäkterna är lika stora, minst! Budgeten för genomförandet balanserar eller ger ett överskott i alla de senast redovisade projekten för vinter-OS. Så var det i Vancouver, inte bara i Sotji. Så såg planerna ut för München och Krakow. Där liksom i Stockholm fanns till och med utrymme för en efterbruksfond, i vårt fall på 600 miljoner kronor!

Den här budgeten för genomförandet går det att ha bra koll på. Den kan delvis garderas med klok riskhantering och belastar inte stat eller kommun. När nu bidraget från IOK höjs från dryga 4 till över 6 miljarder så täcker det bidraget halva kostnaden, reducerar risken dramatiskt och kan fylla på efterbruksfonden rejält!

Ett skäl till att spara

Det blir ett kraftfullt incitament för att hålla nere kostnaderna för OS. Tänk att efter OS få med en efterbruksfond på mellan 2 och 2,5 miljarder. Det skulle idrotten behöva! Och en del skulle kunna täcka kapitalkostnad och drift på sådana anläggningar som byggs för OS och som inte skulle byggas annars. Ingen borde bli sömnlös av det här!

Men det måste väl kosta mer också i Stockholm? Ja det behövs ungefär 2 miljarder för säkerheten utanför arenorna (den inre säkerheten ligger i genomförandebudgeten), för medicinsk service och miljöinsatser. Det är kostnader som stat och kommun förväntas ta.

Till det kommer investeringar i idrottsanläggningar som behövs för OS. Stockholm har redan det mesta så investeringen stannar på 1,5 miljard. Det handlar främst om nya möjligheter att åka skridskor och skidor i regionen. Möjligheter som får ett långsiktigt värde och som egentligen borde skapas oavsett OS.

Ska inte belasta OS

Men sen då? Till skillnad från Sotji har Stockholm flygplats, järnväg, trafikleder, tunnelbana och hotell! Det som behövs för ett OS av infrastruktur och boende finns eller byggs ändå. Men det är klart att någon måste garantera att det nya bostadsområde som ska bli OS-by faktiskt blir byggt i tid!

Alla kostnader för att hyra in OS-byar, arenor och mediccenters är redan inräknade i budgeten för genomförandet. I det ingår också den del av en investering som motsvarar användningen under OS. Resten ska förstås betalas av dem som långsiktigt har nytta av investeringen.

Men Oslo då? Där kostar ju OS över 30 miljarder? Nej det är lika lite sant som att Sotji kostar 300 miljarder. En del av "kostnaden" är också i Oslo investeringar som är långsiktiga och bara ska belasta OS i den utsträckning de används för OS eller saknar långsiktigt värde.

Ett värde mer än bara pengar

Och det är klart att det kan finnas sådana problem. Oslo behöver väl knappast sex nya ishallar och efterfrågan på nytt boende i Lillehammer och Oslo kanske inte matchar det som kortsiktigt skulle behövas för en OS-by? Kanske är det därför kostnaden för att hyra in arenor, boende etc i Oslos genomförandebudget är tre gånger högre än i något annat projekt för vinter-OS!? Svårare att förklara är varför kostnaden för administration och personal är fyra gånger högre i Oslo än i något annat projekt för vinter-OS. Har man rent av prissatt volontärernas arbete? OS i Sotji kostade (!) inte 300 miljarder. Ett OS i Oslo hade inte kostat (!) över 30 miljarder.

Ett OS i Stockholm skulle kosta drygt 3 miljarder plus en garanti för att det bostadsområde som skulle byggas ändå, men som måste vara färdigt till OS, faktiskt blir av. Men mot den kostnaden ska ställas en efterbruksfond på dryga 2 miljarder. Och att projektet direkt omsätter 11,5 miljarder, innebär en omedelbar exportintäkt på drygt 6 miljarder och skapar 3 000 jobb.

Nu räknar vi bara pengar. Vad ett OS, och åren fram till ett OS, skulle betyda i mervärden för idrotten, samhället och näringslivet är en annan och ännu viktigare, historia.

Krönikör

Stefan Lindeberg